

Kopia till
Kommunalförbundet VafabMiljö

Kommunfullmäktige

Ordförandeförslag - Revisionsberättelse och frågan om ansvarsfrihet för VafabMiljö 2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen för kommunalförbundet VAFAB Miljö samt dess enskilda förtroendevalda för 2023 års verksamhet.

Det antecknas att redovisningsskyldiga förtroendevalda ej deltar i beslutet om ansvarsfrihet för den egna verksamheten.

Ärendebeskrivning

Ärendet om revisionsberättelse och ansvarsfrihet är ett av de få ärenden som fullmäktige prövar utan beredning från kommunstyrelsen. Enligt arbetsordningen åligger det ordförande att i samråd med vice ordföranden bereda frågan om ansvarsfrihet och lägga fram förslag till beslut för fullmäktige.

Underlag för beslut är de av våra revisioner lämnade revisionsberättelser avseende såväl stadens nämnder och styrelser verksamheter som kommunalförbundens, med bedömningar i ansvarsfrågan. Revisionen lämnar för samtliga organ en ren revisionsberättelse, med förslag om att tillstyrka ansvarsfrihet för samtliga nämnder och styrelser i Västerås stad samt samtliga kommunalförbund. Det riktas inte någon särskild anmärkning som behöver behandlas i särskild ordning.

Kommunfullmäktiges beslut om ansvarsfrihet ska motiveras, om det inte är uppenbart obehövligt. Mot bakgrund av att revisionsberättelserna är utan anmärkning och fullmäktige föreslås bevilja ansvarsfrihet, i samtliga fall, anses ingen särskild motivering till beslutet behöva framställas.

Anders Teljebäck

Kommunfullmäktiges ordförande

Årsredovisning 2023

Vafabmiljö kommunalförbund
Org.nr. 222000-3129

Innehåll

1	Förvaltningsberättelse.....	3
1.1	Den kommunala koncernen.....	3
1.1.1	Vafabmiljö kommunalförbund.....	3
1.1.2	Dotterbolaget Vafabmiljö AB.....	3
1.2	Översikt Vafabmiljös utveckling.....	4
1.2.1	Ekonomisk utveckling koncern.....	4
1.2.2	Ekonomisk utveckling kommunalförbundet.....	5
1.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	6
1.3.1	Befolkningsutveckling.....	6
1.3.2	Omvärldsfaktorer.....	6
1.3.3	Finansiell uppföljning och riskhantering.....	8
1.4	Händelser av väsentlig betydelse.....	9
1.5	Styrning och uppföljning av kommunalförbundet.....	10
1.5.1	Direktionens och ledningens arbete.....	10
1.5.2	Budget och uppföljning.....	11
1.5.3	Internkontroll och intern revision.....	11
1.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	12
1.6.1	Kommunalförbundets måluppfyllelse.....	12
1.6.2	Bedömning om god ekonomisk hushållning.....	14
1.6.3	Ekonomisk ställning.....	15
1.6.4	Balanskravsresultat.....	15
1.7	Väsentliga personalförhållanden.....	16
1.7.1	Personal, antal anställda och sjukfrånvaro.....	16
1.8	Förväntad utveckling.....	16
2	Drift- och investeringsredovisning.....	19
2.1	Driftredovisning kommunalförbundet.....	19
2.1.1	Särredovisning kommunalt uppdrag.....	20
2.1.2	Affärsuppdrag.....	21
2.2	Driftredovisning Vafabmiljö AB.....	24
2.3	Redovisning av investeringar.....	25
3	Koncernens resultaträkning.....	26
4	Koncernens balansräkning.....	27
5	Koncernens kassaflödesanalys.....	29
6	Kommunalförbundets resultaträkning.....	30
7	Kommunalförbundets balansräkning.....	31
8	Kommunalförbundets kassaflödesanalys.....	33
9	Noter.....	34

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Den kommunala koncernen

1.1.1 Vafabmiljö kommunalförbund

Vafabmiljö kommunalförbund är bildat av kommunerna i Västmanlands län (Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås) samt de angränsande kommunerna i Uppsala län (Heby och Enköping). Vafabmiljö har i uppdrag att hantera medlemskommunernas hushållsavfall och att göra det med stor miljöhänsyn, hög kostnadseffektivitet och med god kvalitet gentemot avfallslämnarna. Kommunalförbundet har också ett grundläggande ansvar enligt miljöbalken att utöva tillsyn, ta fram renhållningsordningar med avfallsplaner, samla in och transportera hushållsavfall samt att informera och utveckla verksamheten.

Vafabmiljö ska medverka till att skapa en långsiktigt hållbar avfallshantering i regionen med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål. Förbundet arbetar även med att avsätta material för återvinning, producera avfallsbränslen och att ta hand om farligt avfall – vilket sker på fem avfallsstationer, 18 återbruk och vid förbrännings- och biogasanläggningen. Förbundet har även avfallsverksamhet på den konkurrensutsatta marknaden, bland annat genom att samla in, transportera och behandla avfall från företag.

1.1.2 Dotterbolaget Vafabmiljö AB

År 2022 fattades beslut om att avsluta verksamheten samt likvidera aktiebolaget. Under 2023 påbörjades processen att likvidera bolaget och detta beräknas vara klart under första tertialet 2024.

1.2 Översikt Vafabmiljös utveckling

1.2.1 Ekonomisk utveckling koncern

Tabell 1: Flerårsöversikt koncernen, mnkr

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultaträkning					
Intäkter (exkl justering resultatutjämningsfond)	667,6	668,8	739,2	842,1	855,8
Personalkostnader	-164,4	-170,7	-178,6	-174,6	-192,5
Verksamhetskostnader	-407,0	-420,0	-452,6	-521,8	-546,1
Resultat före finansiella poster och avskrivningar	96,2	78,1	108,0	145,7	117,2
Avskrivningar inklusive avsättning sluttäckning	-82,4	-72,9	-87,3	-92,9	-103,8
Finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt	-5,0	-5,6	-4,6	-4,8	-6,4
Resultat före justering resultatutjämningsfond	8,8	-0,4	16,1	48,0	7,0
Justering resultatutjämningsfond	2,7	0,0	0,0	-21,9	0,9
Resultat efter justering resultatutjämningsfond	11,5	-0,4	16,1	26,1	7,9
Balansräkning					
Balansomslutning	877	962	929	954	1 056
Anläggningstillgångar	594	658	668	611	700
Eget kapital	51	50	67	93	101
Avsättningar	214	237	234	183	302
Långfristiga skulder	403	394	402	439	399
Investeringar	107	137	97	61	93
Nyckeltal					
Soliditet %	5,8%	5,2%	7,2%	9,7%	9,6%
Skuldsättningsgrad	16,3	18,1	13,0	9,3	9,5

I koncernen har det tidigare funnits ett internt mellanhavande i form av att kommunalförbundet hade en långfristig skuld i balansräkningen avseende förvärvet av inkråmet vid verksamhetsöverlåtelsen från bolaget. Detta har nu reglerats eftersom bolaget ska likvideras. Förbundet har betalat ränta till bolaget för skulden. Under året har processen att likvidera bolaget påbörjats.

1.2.2 Ekonomisk utveckling kommunalförbundet

Tabell 2: Flerårsöversikt kommunalförbundet, mnkr

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultaträkning					
Intäkter (exkl justering resultatutjämningsfond)	667,6	668,8	728,7	863,1	855,8
Personalkostnader	-164,4	-170,7	-178,6	-174,3	-192,4
Verksamhetskostnader	-407,0	-420,0	-448,8	-521,4	-545,9
Resultat före finansiella poster och avskrivningar	96,2	78,1	101,3	167,4	117,5
Avskrivningar inklusive avsättning sluttäckning	-82,4	-72,8	-87,3	-114,1	-103,8
Finansiella poster	-5,0	-6,3	-5,4	-6,2	-6,4
Resultat före justering resultatutjämningsfond	8,8	-1,0	8,6	47,1	7,3
Varav affärsuppdrag	28,5	3,2	8,8	25,2	8,2
Varav kommunalt uppdrag	-17,0	-4,2	-0,2	21,9	-0,9
Justering resultatutjämningsfond	2,7	0,0	0,0	-21,9	0,9
Resultat efter justering resultatutjämningsfond	11,5	-1,0	8,6	25,2	8,2
Balansräkning					
Balansomslutning	943	1 029	996	946	1 049
Anläggningstillgångar	651	715	726	669	757
Eget kapital	53	51	60	85	94
Avsättningar	204	225	232	182	302
Långfristiga skulder	478	469	477	439	399
Investeringar	107	137	97	61	93
Nyckeltal					
Soliditet %	5,6%	5,0%	6,0%	9,0%	9,0%
Skuldsättningsgrad	17,0	19,0	15,6	10,1	10,2

Vafabmiljö kommunalförbunds resultat per sista december 2023 är 8,2 mnkr.

Intäkterna har ökat årligen sedan 2019. Det beror bland annat på att renhållningstaxorna justerats i omgångar. År 2020 infördes en ny gemensam renhållningstaxa för samtliga medlemskommuner. Under 2022 tillkom ett nytt kommunalt ansvar att samla in tidningar och returpapper och avfallstaxan justerades för att finansiera detta. Därutöver görs årliga indexjusteringar på avgifter för hämtning och behandling av avfall från verksamheter.

Den stora intäktsökningen från 2021 till 2022 beror till största delen på mottagning av stora mängder schaktmassor, högre ersättning för försäljning av återvinningsmaterial samt högre försäljningsintäkter av biogas tack vare omförhandlat avtal med Svealandstrafiken. De ökade intäkterna 2023 jämfört med 2022 beror till stor del på den taxehöjning som genomfördes per den första januari 2023. Dessutom infördes koldioxidskatt på biogas under 2023 vilket kompenseras med ett ökat försäljningspris.

Personalkostnaderna har ökat över tid beroende på årliga löneökningar samt att antalet anställda ökat. Den större ökningen från 2022 till 2023 beror på att löneökningen var högre än normalt samt att det under 2022 fanns vakanta tjänster som tillsattes under 2023.

Verksamhetskostnaderna har ökat årligen under den senaste femårsperioden. Ökningen från 2021 till 2022 beror på att kostnaderna för inköp av flytande biogas, drivmedel och el ökat på grund av höga marknadspriser. Från 2022 till 2023 beror ökningen till stor del på den införda koldioxidskatten på biogas samt ökade kostnader för inköp av utsläppsrätter till Norsa energiåtervinning.

Investeringsnivån varierar mellan åren. Under 2019–2021 pågick utbyggnaden av biogasanläggningen med en total investering på 160 mnkr, vilket är den hittills största investeringen inom kommunalförbundet.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

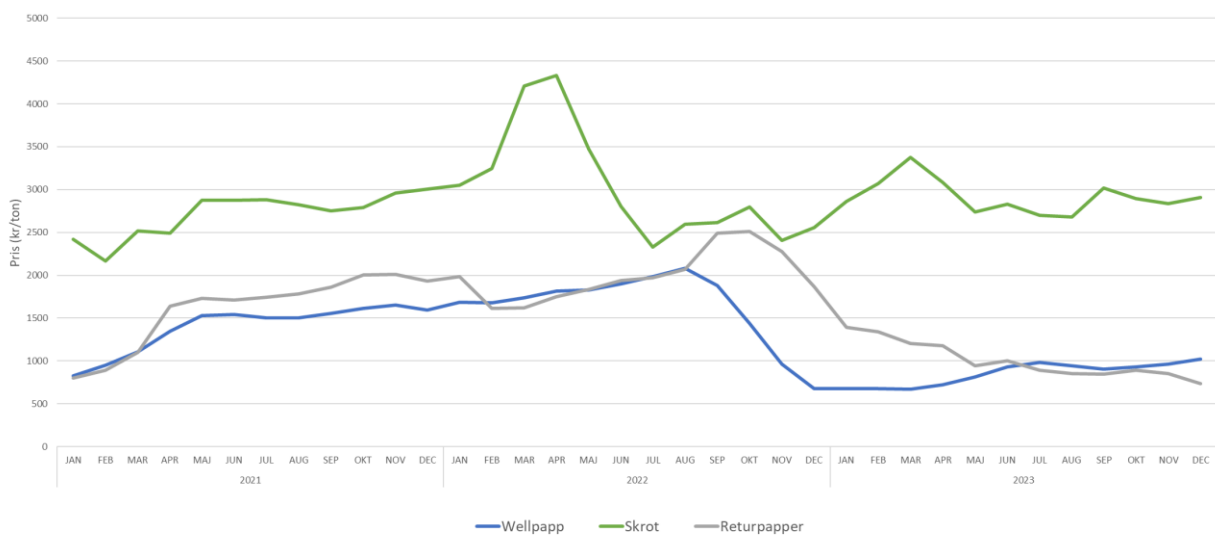
1.3.1 Befolkningsutveckling

Befolkningen i medlemskommunerna har totalt sett under 2023 ökat med 0,2 procent till ca 343 500 invånare. Befolkningen har ökat i Västerås och Enköping med ca 1 400 invånare samtidigt som den minskat med ca 900 invånare i övriga kommuner. Samtidigt har antal anslutna hushåll och verksamheter till Vafabmiljö ökat med 1,5 procent till 180 500.

1.3.2 Omvärldsfaktorer

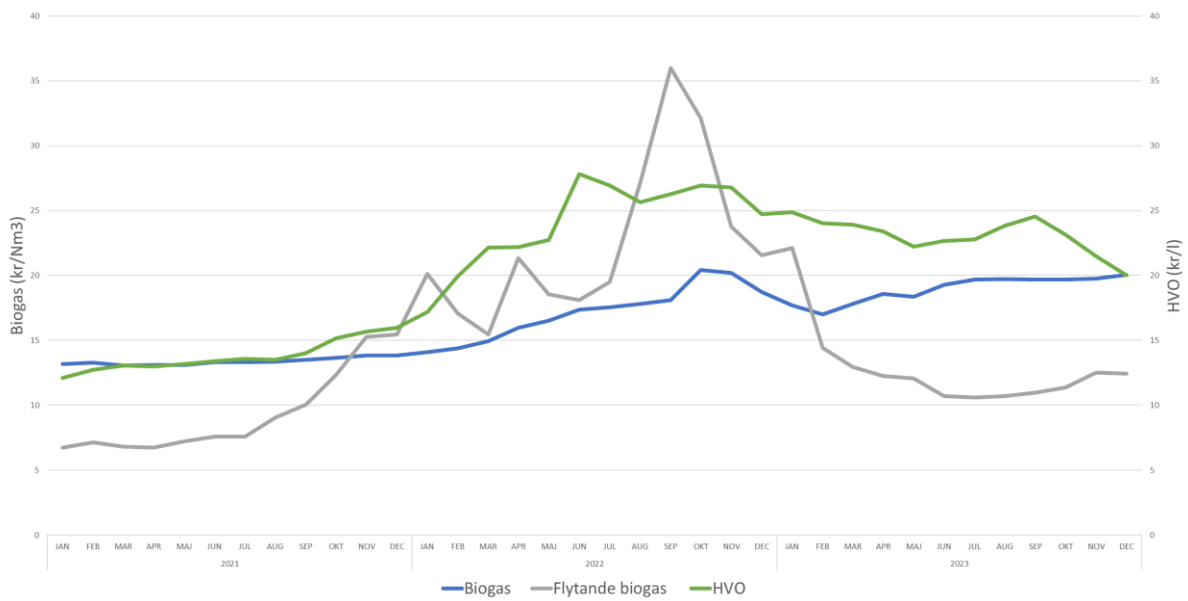
Vafabmiljö påverkas av hur världsmarknadspriser för råvaror och energi utvecklas. Priserna för återvunnen wellpapp och returpapper har sjunkit under 2023 jämfört med toppnoteringarna 2022, se diagram 1. Snittpriserna har i stort sett halverats till 775 kr/ton för wellpapp och 730 kr/ton för returpapper. Priset för skrot har också sjunkit något men är fortfarande på historiskt höga nivåer.

Diagram 1: Prisutveckling för återvinningsmaterial

Världsmarknadspriset på naturgas, som också påverkar priset på flytande biogas, har sjunkit 2023 jämfört med toppen under hösten 2022, se diagram 2. Dock är det fortfarande på högre nivåer än vad som varit normalt innan hösten 2021. Priset på biogas till renhållningsfordon och publik marknad följer marknadspriset och har under våren justerats upp på grund att rätten att göra avdrag för koldioxidskatt upphörde i mars. Under året har också ett nytt avtal om leverans av biogas till Svealandstrafiken tecknats som tar hänsyn till svängningar i marknadspriset för flytande biogas. Priset för HVO som används som bränsle till lastbilar och maskiner har sjunkit från toppnoteringarna 2022.

Diagram 2: Prisutveckling drivmedel och flytande biogas

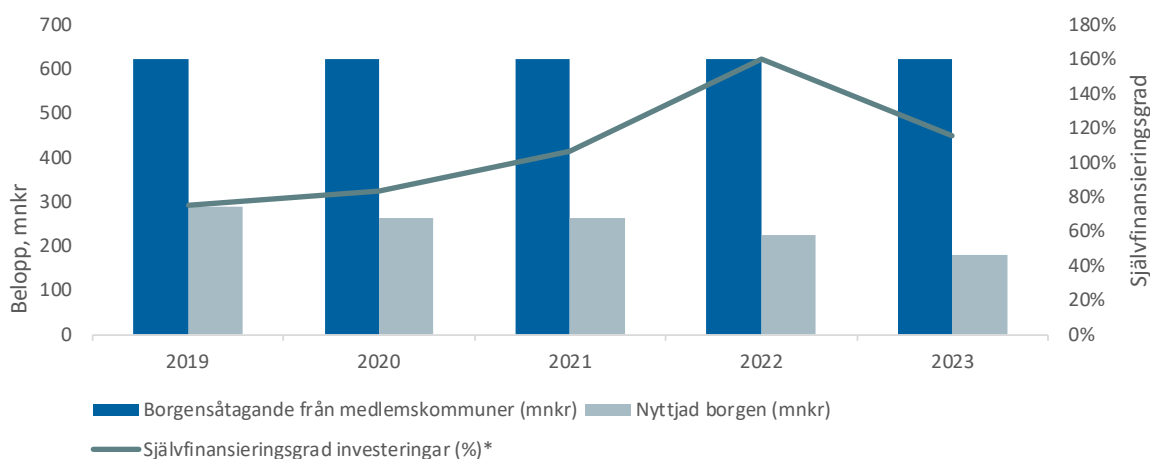

1.3.3 Finansiell uppföljning och riskhantering

Finansiering

Vafabmiljö innehar en kredit i Swedbank med Västerås stad som motpart och kreditgivare. Förbundet har utnyttjat den borgen som medlemskommunerna lämnat med 179,2 mnkr (226,6 mnkr år 2023). Det innebär att förbundet har nyttjat 28,7 % (36,2 %) av det totala borgensbeloppet på 625 mnkr. Sammantaget kan riskexponeringen anses vara låg.

Diagram 3: Borgensåtaganden och självfinansieringsgrad kommunalförbundet

* Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar. Nettoinvesteringar = bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbelopp som finansierats med statliga bidrag.

Finansiella risker

Vafabmiljö är exponerat för ränterisker, risker för kundförluster samt risk för skador på anläggningar och maskiner. Riskerna hanteras genom efterlevnad och stöd av Västerås stads finanspolicy, systematisk kreditbedömning samt fullvärdesförsäkring av anläggningsbeståndet. Förbundets ränterisk anses vara relativt låg i förhållande till de räntebärande skuldernas andel av balansomslutningen.

Förbundet har inga derivat, ränteswappar eller andra finansiella säkringslösningar.

Pensionsförpliktelser

Förbundet har de anställdas pensioner tryggade via en avsättning och en försäkringslösning via KPA. Pensionsavsättningen har ökat till och med 2023-12-31. Enligt KPA:s prognos kommer pensionskostnaderna fortsätta öka under de kommande åren. Den totala avsättningen uppgår till 48,5 mnkr (40,6 mnkr år 2022). Förbundet har sedan tidigare valt att avvika från RKR R10 och redovisar helheten som pensionsavsättning. En risk som uppmärksammats under 2023 är att pensionskostnaderna ökat som en direkt följd av ökad inflation.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Avfallstaxan

Den 1 januari höjdes avfallstaxan med i genomsnitt 3,5 procent för alla abonnemang förutom osorterat som höjdes med 8 procent.

Avfallsplanen

Under året har arbetet med aktiviteterna i den nya regionala avfallsplanen fortsatt. En viktig del i det arbetet är att tillsammans med Mälarenergi arbeta för att den så kallade kommunplasten på återbruken kan återvinnas i stället för att energiutvinnas.

Biogas

Priset på den biogas som säljs vid tankstationerna påverkas fortfarande av den borttagna skattebefrielsen som drabbade den svenska biogasmarknaden i mars.

Ett formaliafel i EU-kommissionens beslutsprocess innebär att skattebefrielsen av svensk biogas har ogiltighetsförklarats vilket gör att kostnaden för biogasanvändare ökat med ca 5 kr/kg. Regeringen har varit tydlig med att målet är att skattebefrielsen ska kunna återinföras.

Det är dock osäkert om skattebefrielsen för biogas kan återinföras. Branschen har förhoppningar om att EU-kommissionen så snart som möjligt kan ge besked i frågan.

Norsa energiåtervinning

Under 2023 fattade direktionen beslut om att avveckla verksamheten vid Norsa energiåtervinning till juni 2024. Detta medför att den ekonomiska livslängden för anläggningen förkortas väsentligt. Därför gjordes en nedskrivning om 13 mnkr, motsvarande hälften av ekonomiska restvärdet på anläggningen. Under 2024 kommer resten av värdet på anläggningen att skrivas ned.

Energiutvinning ur avfall

Skatten på 125 kr/ton för förbränning av avfall avskaffades den 1 januari 2023. Däremot har kostnaden för inköp av utsläppsrätter ökat kraftigt under 2023 jämfört med förra året.

Afrikansk svinpest

I september upptäcktes afrikansk svinpest i prov från döda vildsvin som hittats i närheten av Sänkmossens avfallsstation. Jordbruksverket spärrade av ett stort område där det var starka restriktioner. Det innebar att återbruket på Sänkmossen stängdes för besökare i mitten av september och det infördes restriktioner och olika åtgärder på avfallsstationen för att minska smittspridningen. Externa kostnader under året kopplade till svinpest uppgick till ca 0,6 mnkr.

Producentansvar

Arbetet med att ta över ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall har varit intensivt under 2023. I det arbetet ingår även att planera för att införa fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar i hela regionen senast 1 januari 2027. Som en del i det arbetet har direktionen tagit beslut om att gå vidare med en fördjupad utredning och ett fullskaleförsök med en samlingslösning för villor som kallas för Flex-konceptet. Den lösningen bedöms ge de största möjligheterna att nå målen med FNI för villor med enskild hämtning.

När det gäller övertagandet av befintliga Återvinningsstationer (ÅVS) har en upphandling av insamlings-, städ- och underhållstjänster genomförts som ett led i övertagandet av insamlingsansvaret den 1 januari 2024. Alla aktiviteter kopplade till ÅVS:erna utförs av externa entreprenörer. Revideringar av avfallstaxa och renhållningsordningen med anledning av ansvarsförändringen har skickats till kommunerna för beslut under hösten.

Omvärlden

Kriget i Ukraina och sanktionerna mot Ryssland fortsätter att påverka energi- och råvarumarknaden i Europa. Det gör att marknadspriset på el, gas, bensin och diesel snabbt kan förändras både för Vafabmiljö och för våra leverantörer vilket gör att dessa kostnader är svåra att förutse. Utöver det är inflationen fortsatt hög, vilket också påverkar våra kostnader.

1.5 Styrning och uppföljning av kommunalförbundet

1.5.1 Direktionens och ledningens arbete

Vafabmiljö kommunalförbund har i stället för en styrelse och VD en förbundsledning och förbundsledare.

Direktionens sammansättning vid utgången av 2023 är:

Förbundsledningens ordförande:
Matilda Antonsson (S), Västerås

Förbundsledare:
Sabine Dahlstedt

Ordinarie ledamöter:
Mikael Söderlund (M), Arboga
Ulrika Ornbrant (C), Enköping
Anna Maria Johansson Mikkonen (S), Fagersta
Peter Ristikartano (MP), Hallstahammar
Per Möller (C), Heby, 1:e vice ordförande
Pelle Strengbom (S), Kungsör 2:e vice ordförande
Anne Tjernberg (S), Köping
Gunnar Tiger (S), Norberg
Ingela Kilholm Lindström (C), Sala
Elisabeth Åberg (S), Skinnskatteberg
Göte Sandin (S), Surahammar

Direktionens arbete

Direktionens ledamöter utses av medlemskommunerna. Under 2023 har direktionen haft åtta möten. Fem ordinarie möten, ett konstituerande möte och två extrainsatta möten. Därutöver har ett informationsmöte hållits. Förbundssekreteraren alternativt registrator har varit sekreterare vid mötena. Ordföranden Staffan Jansson (S) lämnade uppdraget den 1 november och ersattes av Matilda Antonsson (S).

Ledamöternas närvaro var i snitt ca 83 procent (71 procent för 2022).

Direktionen har under året bland annat fattat beslut om; att avveckla verksamheten vid Norsa energiåtervinning i Köping, utställning av föreskrifter och taxa 2024 för beslut i respektive kommun, förslag till taxa för utlämnande av allmän handling för beslut i respektive kommun, investeringsbeslut för uppförande av nytt återbruk i Hallstahammar och genomförandeplan Återbruk 2.0 på remiss till medlemskommunerna inför beslut under 2024.

1.5.2 Budget och uppföljning

Förbundsdirektionen beslutade i december om budget med investeringsplan för perioden 2024–2026. Förbundet har upprättat delårsrapporter med årsprognos per den sista april och per den sista augusti, båda rapporterna godkändes på direktionmötena i juni och september.

1.5.3 Internkontroll och intern revision

Internkontroll är ett verktyg som används för att säkerställa de fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi. Enligt bland annat kommunallagen (2017:725) ska det systematiskt och årligen arbetas med riskhantering och internkontroll. Direktionen beslutar årligen om ny internkontrollplan samt uppföljning av föregående års plan.

I arbetet med internkontrollen är det viktigast att fokusera på riskerna med högst riskvärde, dvs de risker som har hög sannolikhet att inträffa och som leder till stor konsekvens (skada) för organisationen. Arbetet återrapporteras årligen till förbundsdirektionen och i denna ingår en utvärdering av hur arbetet bedrivits under året, dvs vad som gått bra och vad som gått mindre bra, samt en ny reviderad plan för det kommande året. Vafabmiljö har under året identifierat 60 risker och till dem tagit fram aktiviteter och kontroller för att minska eller ta bort sannolikheten för att riskerna ska inträffa.

Bedömningen är att många av kommunalförbundets risker består och att löpande arbete krävs för att minska sannolikheten för att riskerna ska inträffa.

Enligt standarderna ISO 9001 och 14001 ska verksamheten årligen revideras av förbundets utsedda internrevisorer. Intern revision ingår i Vafabmiljös uppföljning av den egna verksamheten tillsammans med internkontrollplan och avvikelshantering. Vissa verksamhetsdelar ska revideras regelbundet enligt en fastställd tidplan, andra följas upp när större ändringar har ägt rum på grund av ändrade externa krav, interna ändringar i arbetssätt, omorganisationer, justeringar i processer med mera.

Utgångspunkten ligger i processerna, som är navet i hur Vafabmiljö arbetar och görs utifrån miljösynpunkt, och dess påverkan på organisationens miljöaspekter. Utifrån bakgrundsinformation såsom avvikelser, tidigare revisionsresultat och verksamhetsförändringar görs en prioritering av omfattningen på revisionen samt om eventuella tillägg ska göras. Syftet med den interna revisionen är att ledningen och verksamheten ska få en uppfattning om hur ledningssystemet fungerar och efterlevs samt att identifiera förbättringar av verksamheten. Förbundet har genomfört två internrevisionsveckor under året, en på våren och en på hösten. Extern revisor har under året granskat verksamheten och säkerställt att Vafabmiljö arbetar enligt kraven i certifieringssystemen.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.6.1 Kommunalförbundets måluppfyllelse

Vafabmiljö kommunalförbund planerar och följer upp verksamheten utifrån fyra målområden: kund, medarbetare, cirkularitet samt ekonomi. De fyra målen har delmål som årligen följs upp och som syftar till att stödja de långsiktiga målen.

Tabell 3: Förbundets övergripande mål

Målområde	Indikatorer 2023		
		Målnivå	Utfall
Kund 1. Vi har nöjda kunder 	1a. Andelen kunder som är nöjda med oss	90%	88%
	1b. Andelen kunder som har förtroende för oss	90%	83%
	1c. Hämtning efter överenskommelse affärsuppdrag, andelen reklamationer	<0,70‰	0,26‰
	1d. Hämtning efter överenskommelse kommunalt uppdrag (Västerås), andelen reklamationer	<0,70‰	0,31‰
	1e. Hämtning efter överenskommelse kommunalt uppdrag (region öst/väst), andelen reklamationer	<0,70‰	0,14‰
Medarbetare 2. Vi är en attraktiv arbetsplats 	2a. Målnivå för frisknärvaro	60%	55%
	2b. Jag vet vad våra värdeord innebär för mig i mitt arbete	75%	79%
	2c. Andelen medarbetare som aktivt uttalar att vi är en attraktiv arbetsgivare	60%	61%
	2d. Maxtak för antal olyckor	25	42
	2e. Andelen medarbetare som uppskattar att man har en god hälsa	75%	73%
Cirkularitet 3. Vi skapar cirkularitet 	3a. Antal ton restavfall till energiåtervinning, hushållsinsamling	Minska med 5%	2%
	3b. Antal pressmeddelanden/presskontakter	12	13
	3c. Mängd egenproducerad biogas	2,3 MNm ³	2,1 MNm ³
	3d. Antal kunder med återkommande reklamationer	51	10
Ekonomi 4. Vi har god ekonomi 	4a. Soliditeten ska årligen öka till 15%	7,0%	9,0%
	4b. Skuldsättningsgraden ska årligen minska till under 10	13,3	10,2
	4c. Ekonomiskt utfall i kommunalt uppdrag (efter justering av resultatfond), i balans	0	0
	4d. Resultatnivå i affärsuppdrag, ≥ 5%	3,0%	1,8%

Kund

I den kundundersökning som skickades ut till privatkunderna i medlemskommunerna i början av 2023 uppfylldes inte målet om att 90 procent av våra kunder ska vara nöjda med vår service och lika många ha förtroende för oss. Serviceindex hamnade på 88 procent och förtroendeindex på 83 procent.

När det gäller andelen reklamationer, både för insamling av kommunalt avfall och för insamling från företag, är målet max 0,7 promille. Målen uppnås för helåret.

På övergripande nivå görs bedömningen att målet med att Vafabmiljö ska ha nöjda kunder som har förtroende för oss är i hög grad uppfyllt.

Medarbetare

Frisknärvaron (mindre än 6 sjukdagar på ett år) blev 55 procent, vilket är lägre än det fastställda målet på 60 procent. Trots detta är det glädjande med den positiva utvecklingen jämfört med föregående år då frisknärvaron hamnade på 50 procent.

Tyvärr nås inte målet att minska antalet olyckor under 2023. Detta trots att det dokumenterats rekordmånga riskobservationer och noterats en ökad medvetenhet inom organisationen angående säkerhet.

Den positiva trenden kring värdegrundsresan har fortsatt, och nu uppger 79 procent att de förstår innebörden av värdeorden i sitt arbete. Slutligen har attraktiviteten som arbetsgivare stärkts under året, och en positiv trend visar att 61 procent av medarbetarna aktivt kan rekommendera oss som arbetsgivare.

På övergripande nivå uppfylls därmed delvis målet att Vafabmiljö är en attraktiv arbetsplats.

Cirkularitet

Restavfallet minskade med 2 procent genom bättre sortering och minskade avfallsmängder. Takten är dock för låg men väntas öka då fastighetsnära insamling av förpackningar införs under de närmaste åren.

Biogasproduktionen nådde inte önskade produktionsnivåer på grund av förseningar i renovering av den äldre rötchambren och mindre mängd mottaget substrat, särskilt förpackat livsmedelsavfall.

Antal pressmeddelanden översteg målnivån med ett meddelande vilket beror på ett proaktivt arbete med att informera om korrekt avfallshantering.

Hanteringen av kunder med återkommande reklamationer har varit framgångsrik, där endast 10 kunder hade återkommande reklamationer under 2023 (målet var 51). Reklamationer medför extra transporter och därmed en miljöpåverkan på luft.

På övergripande nivå är målet att Vafabmiljö bidrar till cirkularitet delvis uppfyllt.

Ekonomi

Inom området ekonomi är målet för Vafabmiljö att ha en god ekonomi över tid. Både soliditeten och skuldsättningsgraden är bättre än målnivån. Målet är att soliditeten ska vara över 15 procent och skuldsättningsgraden under 10, och trenden är att de närmar sig dessa mål.

Det kommunala uppdraget har en ekonomi i balans. Resultatet är visserligen -0,9 mnkr men underskottet beror på nedskrivningen av Norsa energiåtervinning och täcks upp av tidigare avsatta medel i resultatutjämningsfonden.

Affärsuppdraget redovisar en vinstmarginal på 1,8 procent, vilket är sämre än målnivån för året, men förklaras också av nedskrivningen av Norsa energiåtervinning.

På övergripande nivå bedöms det att Vafabmiljö i hög grad uppfyller målet om en god ekonomi.

1.6.2 Bedömning om god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning uppfylls vid en god måluppfyllelse inom de fyra målområdena kund, medarbetare, cirkularitet och ekonomi. Den sammanvägda bedömningen är att Vafabmiljö har en god ekonomisk hushållning. Utifrån årets uppföljning kommer det att krävas insatser inom områdena cirkularitet och medarbetare för en ökad måluppfyllelse.

1.6.3 Ekonomisk ställning

Resultatet för koncernen är 7,9 mnkr för 2023, vilket är 0,3 mnkr sämre än för kommunalförbundet. Detta beror på årets kostnader i Vafabmiljö AB.

Vafabmiljö kommunalförbund redovisar ett resultat på 8,2 mnkr, vilket är 4,2 mnkr sämre än budget. Den negativa avvikelsen beror till största delen på nedskrivningen av Norsa energiåtervinning.

Tabell 4: Resultaträkning för koncernen och kommunalförbundet (KF), mnkr

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Koncern	KF	Koncern	KF	Koncern	KF
Intäkter	833,1	833,1	863,5	863,5	30,4	30,4
Verksamhetskostnader	-429,6	-429,6	-446,2	-446,2	-16,6	-16,6
Personalkostnader	-196,1	-196,1	-192,5	-192,4	3,6	3,7
Övriga externa kostnader	-91,4	-91,4	-99,9	-99,7	-8,5	-8,3
Avskrivningar	-85,2	-85,2	-99,6	-99,6	-14,4	-14,4
Kostnader	-802,3	-802,3	-838,2	-837,9	-35,9	-35,6
Avsättning för sluttäckning inaktiva deponier	-5,9	-5,9	-11,9	-11,9	-6,0	-6,0
Rörelseresultat inkl sluttäckning	24,9	24,9	13,4	13,7	-11,5	-11,2
Finansiella poster	-6,1	-7,0	-6,4	-6,4	-0,3	0,6
Avsättning resultatutjämningsfond	-5,5	-5,5	0,9	0,9	6,4	6,4
Resultat	13,3	12,4	7,9	8,2	-5,4	-4,2

1.6.4 Balanskravsresultat

Balanskravet utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet enligt kommunallagen. Ett underskott ska inarbetas och det egna kapitalet återställas inom tre år. Förbundet uppfyller balanskravet och har en ekonomi i balans för 2023.

I några av medlemskommunerna fanns vid införandet av den nya gemensamma avfallstaxan ett ackumulerat överskott i äldre resultatutjämningsfonder. För att återställa de överskotten har abonnenterna erhållit en rabatt på grundavgiften. Under året har 4,1 mnkr använts till rabatter av taxan. Behållningen i resultatutjämningsfonden var vid årets slut 0,4 mnkr.

Tabell 5: Balanskravsutredning kommunalförbundet (mnkr)

	2021	2022	2023
Årets resultat	8,7	47,1	7,2
- varav medel från äldre resultatutjämningsfond	8,9	7,5	4,1
Avgår samtliga realisationsvinster	-4,4	-0,4	-1,8
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	4,3	46,7	5,4
Reservering/användning av medel till/från resultatutjämningsfond	0,0	-21,9	0,9
Balanskravsresultat	4,3	24,9	6,4
Infrias balanskravet	Ja	Ja	Ja

1.7 Väsentliga personalförhållanden

1.7.1 Personal, antal anställda och sjukfrånvaro

I tabellen nedan redovisas personalstatistik för kommunalförbundet.

Tabell 6: Personalstatistik

	2019	2020	2021	2022	2023
Medelantal tillsvidareanställda	249	248	264	261	265
Antal män/kvinnor	176/73	175/73	186/78	180/81	176/89
Antal timanställda och vikarier	85	85	65	57	81
Medarbetarkostnader, mnkr	164,4	170,7	178,6	175,3	192,5
Sjukfrånvaro					
Total sjukfrånvaro *	4,5%	5,0%	5,6%	6,5%	6,4%
- långtidsfrånvaro **	31,0%	30,7%	41,4%	43,5%	43,8%
- sjukfrånvaro för män	4,4%	4,9%	5,8%	6,1%	6,5%
- sjukfrånvaro för kvinnor	4,6%	5,3%	5,2%	7,4%	6,1%
- anställda -29 år	4,6%	3,2%	2,6%	6,1%	5,6%
- anställda 30 - 49 år	3,9%	4,5%	4,5%	4,8%	5,0%
- anställda 50 år -	5,0%	5,8%	7,6%	8,3%	8,0%

*I procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

**I procent av total sjukfrånvaro. Med långtidsfrånvaro avses sjukfrånvaro under en sammanhängande tid över 60 dagar eller mer.

1.8 Förväntad utveckling

Avfallslagstiftning

Den nya avfallsförordningen är baserad på EU-ändringar och innebär många ändringar på olika nivåer. Begreppet "hushållsavfall" har ersatts med "kommunalt avfall". Naturvårdsverkets vägledning för hur kommunalt avfall ska tolkas innebär en del förändringar jämfört med tidigare vägledning.

Kommunerna har enligt den nya regleringen från och med den 1 januari 2023 ansvaret för att behandla allt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Ett förtydligande har gjorts när det gäller gränsdragningarna för kommunens ansvar för latrin och avfall från avloppsanläggningar. Förtydliganden har även gjorts för olika verksamheter där avfallet ska klassas som kommunalt avfall om det liknar hushållsavfall till sin art och sammansättning.

Möjligheten att använda avfallstaxan för att informera om avfallsförebyggande åtgärder är ett annat tydliggörande. För bygg- och rivningsavfall finns krav på sortering i sex olika fraktioner. Det har också införts utökad anteckningsskyldighet för farligt avfall.

Regeringens utredning om möjligheten för yrkesmässiga verksamheter att ta hand om sitt kommunala avfall, ett så kallat frival har presenterats och skickats ut på remiss. Utredningen föreslår att regeringen

ska införa en möjlighet för verksamheter att själva ta hand om sitt kommunala avfall. Dock oklart om utredningens förslag kommer att resultera i några nya regler.

Ett generellt krav på separat utsortering av bioavfall för både hushåll och verksamheter har införts. Kravet bygger på regler i EU:s avfallsdirektiv och innebär att det blir obligatoriskt för hushåll och verksamheter som omfattas av reglerna för kommunalt avfall att sortera ut matavfall.

Nationell avfallsplan

Den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet bygger på krav i EU:s avfallspaket. Det tvådelade dokumentet har bland innehåller etappmål, och en beskrivning av avfallsförebyggande åtgärder och avfallsuppgifter som alla på sitt sätt ska bidra till en effektivare avfallshantering.

Skatter

Regeringen har under 2023 beslutat att skatten på avfall som deponeras höjs från 634 till 725 kronor per ton den 1 januari 2024. Regeringen har också beslutat om ett nytt sätt för uppräknings av skatten.

Producentansvar

En ny förordning om producentansvar för förpackningsavfall började gälla den 1 januari 2023. Den nya förordningen innebär att det blir ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningsavfall från och med 1 januari 2024 och att förpackningar av papper och kartong, plast, glas och metall från hushåll ska samlas in fastighetsnära senast den 1 januari 2027.

Producenternas ekonomiska ansvar har förtydligats och de ska ersätta kommunerna för all insamling av förpackningsavfall från hushåll och finansiera behandlingen och återvinningen av de olika förpackningarna. Förändringen av producentansvaret för förpackningar kommer att ha stor påverkan på Vafabmiljö under de närmaste 3–4 åren.

Textilavfall

Regeringen beslutade i december 2023 att ställa krav på separat insamling av textilavfall och att kommunerna får insamlingsansvaret. Det finns inget krav på fastighetsnära insamling och därför är det upp till varje kommun att avgöra hur insamlingen ska utformas. Den 1 januari 2025 ska den separata insamlingen av textilavfall vara på plats. Kommunen får också ansvar för att lämna information till både hushåll och verksamhetsutövare där textilavfall uppstår.

Eftersom ett producentansvar för textil bereds inom EU blir de nu föreslagna nationella kraven sannolikt bara tillämpliga under en kortare period. När EU:s pågående arbete med ett producentansvar för textil är klart kommer ansvarsfördelningen för insamling och återvinning av textilavfall att behöva ses över igen.

Plan för cirkulär ekonomi

Regeringen har tagit fram en handlingsplan för cirkulär ekonomi som innehåller förslag på produktpass och kvotplikt. Handlingsplanen innehåller drygt 100 åtgärder om avfallshantering men också om industriomställning, materialförsörjning och teknikutveckling. I planen framgår att kommunerna har en central roll för det fortsatta arbetet med att genomföra strategin och handlingsplanen.

Plast

EU:s direktiv för engångsplast har implementerats i den svenska lagstiftningen. Det blir förbjudet att sätta vissa plastprodukter på marknaden, däribland bestick och tallrikar i plast samt livsmedels-behållare och muggar i polystyren, till exempel frigolit. Återvinningsmålen för dryckesflaskor innebär att 77 procent ska samlas in för att materialåtervinnas senast 1 januari 2025. Målet höjs sedan till 90 procent 1 januari 2029. Det ställs också krav för att skapa en marknad för återvunnen plast – från och med 2025 ska PET-flaskor innehålla minst 25 procent återvunnen plast och minst 30 procent år 2030.

Naturvårdsverkets färdplan för hållbar plastanvändning innebär att plast ska användas på rätt plats, i resurs- och klimateffektiva, giftfria och cirkulära flöden med försumbart läckage. På så sätt ska en ökad resurshushållning, minskad negativ miljöpåverkan inklusive minskad klimatpåverkan nås.

Det finns också en handlingsplan som tar ett samlat grepp om plastfrågan. Den innehåller 55 beslutade åtgärder i form av lagstiftning, budgetsatsningar och myndighetsuppdrag. Bland annat krävs att nya plastförpackningar ska innehålla minst 30 procent återvunnen råvara senast 2030 och skärpta regler kring nedskräpning.

Politik och opinion

När det gäller hållbarhetsfrågornas plats i politiken och opinionen det senaste året har fokus även i år legat på klimatfrågan och omställning till ett fossilfritt land står högt på agendan. Det är en fråga där vi ser tydliga konsekvenser i väderfenomen i omvärlden och som ger effekter på debatten. Oavsett inriktning från politiken på en nationell nivå kommer troligtvis biogasen fortsatt ha en viktig roll i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Avfallsbrottslighet

Under de senaste åren har det varit ett flertal uppmärksammade fall av avfallsrelaterad miljöbrottslighet i Sverige. Tolv svenska myndigheter har tagit fram en rapport som visar att avfallsbrottsligheten är ett grovt underskattat och ostört område. Bedömningen från bland annat Europol är att den olagliga avfallshanteringen kommer att växa i takt med att kostnaderna för den lagliga hanteringen ökar. Rapporten pekar också på vikten av att anpassa lagstiftningen för att kunna förebygga, förhindra och bekämpa brottslighet kopplat till avfall. Det ska bland annat ge förbättrad tillsyn, ökad gränskontroll och förbättrat utredningsarbete vid flera myndigheter.

Övrigt

Andra omvärldsfaktorer av betydelse är utvecklingen på bostadsmarknaden, där det också handlar om omhändertagandet av jordar och massor med olika föroreningsgrad. Dessutom finns nationella förslag till ändrade rikt- och gränsvärden som kan innebära att mer material kan stanna på exploateringsområdena eller på andra sätt återföras till samhället vilket också kan påverka mängden inkommande jordar och massor.

2 Drift- och investeringsredovisning

Driftbudget inom koncernen upprättas för kommunalförbundet och Vafabmiljö AB. Det görs också en särredovisad budget för det kommunala uppdraget inom kommunalförbundet. Eventuella överskott i detta överförs till resultatutjämningsfond för att utnyttjas vid tillfälliga underskott. Dessutom görs driftbudget för affärsuppdraget uppdelat på Marknad, Biogas och Norsa energiåtervinning.

Investeringsbudget upprättas för kommunalförbundet årligen. Investeringsprojekt som inte slutförts under året förs över till nästa års investeringsbudget inom given ram.

2.1 Driftredovisning kommunalförbundet

I nedanstående tabell redovisas budget, utfall och avvikelse för helåret.

Tabell 7: Driftredovisning kommunalförbundet, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Taxor och avgifter	391,8	413,0	411,1	-1,9
Behandlingsintäkter	177,5	152,2	160,5	8,3
Försäljningsintäkter	218,2	208,6	222,6	14,0
Transportintäkter	34,5	35,2	36,2	1,0
Övriga intäkter	19,9	24,1	33,1	9,0
Intäkter	841,9	833,1	863,5	30,4
Verksamhetskostnader	-434,7	-429,6	-446,2	-16,6
Personalkostnader	-174,3	-196,1	-192,4	3,7
Övriga externa kostnader	-86,7	-91,4	-99,7	-8,3
Avskrivningar	-87,0	-85,2	-99,6	-14,4
Kostnader	-782,7	-802,3	-837,9	-35,6
Avsättning inaktiva deponier	-5,9	-5,9	-11,9	-6,0
Resultat före finansiella poster	53,3	24,9	13,7	-11,2
Finansiella intäkter	0,4	0,2	0,3	0,1
Finansiella kostnader	-6,6	-7,2	-6,7	0,5
Resultat före justering RUF	47,1	17,9	7,3	-10,6
Justering resultatutjämningsfond	-21,9	-5,5	0,9	6,4
Resultat	25,2	12,4	8,2	-4,2

Resultatet för 2023 är 8,2 mnkr, vilket är 4,2 mnkr sämre än budget.

De största avvikelserna är att försäljningsintäkterna är 14 mnkr över budget samt att övriga intäkter, där el- och biogasstöd ingår, är 9 mnkr över budget. Ökningen av försäljningsintäkterna kommer av prisjustering av biogasen för påförd koldioxidskatt.

Verksamhetskostnaderna är 16,6 mnkr över budget, vilket bland annat beror på ökade kostnader för inköp av utsläppsrätter samt påförd koldioxidskatt på biogas.

Personalkostnader är 3,7 mnkr lägre än budgeterat vilket beror på vakanser, sjukfrånvaro och föräldraledigheter.

Övriga externa kostnader överstiger budget med 8,3 mnkr, vilket främst beror på konsultkostnader för införandet av förpackningsinsamling, interimschefer samt ökade kostnader för IT-drifttjänster.

Avskrivningskostnaderna har ökat med 14,4 mnkr i jämförelse med budget, vilket kommer av en nedskrivning av Norsa energiåtervinning med 13 mnkr. Nedskrivningen motsvarar 50 procent av anläggningens ekonomiska restvärde.

Återförande av medel från resultatutjämningsfond har gjorts med 0,9 mnkr.

2.1.1 Särredovisning kommunalt uppdrag

Uppdraget att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kapitlet miljöbalken (kommunalt uppdrag) särredovisas från affärsuppdraget.

Tabell 8: Resultat kommunalt uppdrag, mnkr *

	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Taxor och avgifter	391,8	413,2	411,2	-2,0
Försäljning biogas	21,3			0,0
Försäljning fjärrvärme Norsa	7,7			0,0
Försäljning återvinningsmaterial	37,4	25,8	30,0	4,2
Försäljning bränslen	13,2	13,8	9,0	-4,8
Övriga intäkter	7,1	4,5	6,5	2,0
Intäkter	478,5	457,3	456,7	-0,6
Gemensamma kostnader	-61,5	-70,9	-70,8	0,1
Miljöåtgärder	-29,7	-31,3	-36,5	-5,2
Insamling mat- och restavfall och returpapper	-118,0	-127,1	-125,5	1,6
Förpackningsinsamling			-2,2	-2,2
Insamling grovavfall och farligt avfall återbruken	-53,7	-60,8	-60,5	0,3
Omlastning och sortering vid avfallsanläggningar	-44,5	-44,9	-40,1	4,8
Produktion och distribution av biogas	-40,3	-8,8	-9,3	-0,5
Avsättning grov- restavfall och farligt avfall	-82,3	-78,2	-83,3	-5,1
Insamling och avsättning slam	-26,6	-29,9	-29,4	0,5
Kostnader	-456,6	-451,8	-457,6	-5,8
Resultat före justering resultatutjämningsfond	21,9	5,5	-0,9	-6,4
Justering resultatutjämningsfond	-21,9	-5,5	0,9	6,4
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

*Inkl interna poster

Det kommunala uppdraget redovisar ett underskott på 0,9 mnkr före återföring av medel från resultatutjämningsfonden. Efter justeringen hamnar resultatet för det kommunala uppdraget i balans. Resultatet före justering är 6,4 mnkr sämre än budgeterat.

Avvikelsen för miljöåtgärder beror på en uppdaterad beräkning av tillkommande kostnader för sluttäckningar och driftkostnader för inaktiva deponier. Den årliga kostnaden beräknas öka från 5,9 mnkr till 11,9 mnkr fram till och med år 2031.

Avvikelsen för avsättning av grov-, rest- och farligt avfall beror på en ökad kostnad för förbränning vid Norsa energiåtervinning, som är kopplade till nedläggningen av densamma, och ökade kostnader för inköp av utsläppsätter.

2.1.2 Affärsuppdrag

Affärsuppdragets resultat är 8,2 mnkr, vilket är 4,2 mnkr lägre än budgeterat. Resultatet motsvarar en vinstmarginal på 1,8 procent (1,2 procentenheter lägre än budget).

I affärsuppdraget redovisas Biogas och Norsa energiåtervinning separat. Resterande verksamhet i affärsuppdraget benämns Marknad där bland annat försäljning av avfallslösningar till företag och arbete med avsättning av inkommande material och bränslen sker.

Tabell 9: Driftredovisning Marknad (mnkr)*

	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Behandlingsintäkter	141,7	153,4	11,7
Försäljningsintäkter	32,2	28,8	-3,4
Transportintäkter	46,3	44,9	-1,4
Övriga intäkter	14,6	18,8	4,2
Intäkter	234,8	245,9	11,1
Verksamhetskostnader	-110,0	-114,6	-4,6
Personalkostnader	-63,6	-61,5	2,1
Övriga externa kostnader	-25,2	-28,1	-2,9
Avskrivningar	-22,7	-23,2	-0,5
Finansiella poster	-0,6	-0,7	-0,1
Kostnader	-222,1	-228,1	-6,0
Resultat	12,7	17,8	5,1
Vinstmarginal	5,4%	7,3%	

*Inkl interna poster

Resultatet för Marknad är 17,8 mnkr, vilket är 5,1 mnkr bättre än budget. Det förklaras av högre behandlingsintäkter för inkommande schaktmassor beroende på större mängder än budgeterat.

Högre verksamhetskostnader än budgeterat beror till största delen på ökad avsättning för den aktiva deponin samt högre kostnader för fastighetsnära insamling.

Tabell 10: Driftredovisning Biogas (mnkr)*

	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Behandlingsintäkter	12,8	12,3	-0,5
<i>varav behandling matavfall och fett internt</i>	8,8	9,3	0,5
<i>varav behandling avfall från företag</i>	4,0	3,0	-1,0
Försäljningsintäkter	125,2	139,9	14,7
<i>varav koldioxidskatt</i>		16,3	16,3
Investerings- och biogasstöd	8,6	10,1	1,5
Intäkter	146,6	162,3	15,7
Gemensamma kostnader	-9,6	-10,7	-1,1
Verksamhetskostnader	-90,4	-100,1	-9,7
<i>varav inköp av flytande biogas</i>	-23,0	-16,8	6,2
<i>varav inköp av biogas Gasum</i>	-34,7	-30,7	4,0
<i>varav koldioxidskatt</i>		-16,7	-16,7
Personalkostnader	-9,8	-11,3	-1,5
Övriga externa kostnader	-5,4	-6,3	-0,9
Avskrivningar	-27,2	-26,9	0,3
Finansiella poster	-3,9	-3,7	0,2
Kostnader	-146,3	-159,0	-12,7
Resultat	0,3	3,3	3,0
Vinstmarginal	0,2%	2,0%	

*Inkl interna poster

Biogasen redovisar ett resultat på 3,3 mnkr vilket är 3 mnkr bättre än budgeterat. Skattebefrielsen för biogas togs bort i februari, vilket kompenseras genom ett höjt försäljningspris från februari för bussar och från april för den publika försäljningen. Det förklarar den positiva avvikelsen för intäkter och den negativa avvikelsen för verksamhetskostnader.

I juni tecknades ett nytt avtal om leverans av biogas till Svealandstrafiken som på helåret medför en högre intäkt.

Tabell 11: Driftredovisning Norsa energiåtervinning (mnkr)*

	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Behandlingsintäkter	21,4	30,6	9,2
<i>varav restavfall från hushåll</i>	12,2	24,5	12,3
<i>varav verksamhetsavfall från företag</i>	9,2	6,1	-3,1
Försäljningsintäkter	15,3	17,1	1,8
Övriga intäkter		2,4	2,4
Intäkter	36,7	50,1	13,4
Gemensamma kostnader	-4,2	-5,7	-1,5
Verksamhetskostnader	-15,5	-26,6	-11,1
<i>varav utsläppsrätter</i>	-4,4	-14,9	-10,5
Personalkostnader	-9,7	-9,7	0,0
Övriga externa kostnader	-3,0	-3,1	-0,1
Avskrivningar (inkl nedskrivning)	-4,3	-17,3	-13,0
Finansiella poster	-0,6	-0,6	0,0
Kostnader	-37,3	-63,0	-25,7
Resultat	-0,6	-12,9	-12,3

*Inkl interna poster

Norsa energiåtervinning har ett resultat på -12,9 mnkr, vilket är 12,3 mnkr sämre än budget.

Under året beslutades att avveckla verksamheten till juni 2024. Då den kvarvarande ekonomiska livslängden översteg tidplanen för avveckling gjordes en nedskrivning motsvarande hälften av anläggningens värde. Det, tillsammans med högre kostnader för inköp av utsläppsrätter, förklarar i stort hela avvikelsen mot budget.

2.2 Driftredovisning Vafabmiljö AB

Under 2021 startades verksamhet upp i Vafabmiljö AB igen med syftet att arbeta med utveckling, innovationer och forskningssamverkan som stöttar kommunalförbundets uppdrag. Under 2022 beslutades att verksamheten i dotterbolaget Vafabmiljö AB skulle upphöra samt att ansöka om likvidation av bolaget. Ansökan om likvidation har lämnats in under 2023 och kommer att färdigställas under 2024.

Tabell 12: Driftredovisning Vafabmiljö AB, mnkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Övriga intäkter	0,2			0,0
Intäkter	0,2	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,3		-0,1	0,1
Övriga externa kostnader	-0,4		-0,2	0,2
Kostnader	-0,7	0,0	-0,3	0,3
Rörelseresultat	-0,5	0,0	-0,3	0,3
Finansiella poster	0,9	0,9		0,9
Bokslutsdispositioner	5,3		0,2	-0,2
Skatt	-0,6	-0,2		-0,2
Resultat	5,1	0,7	-0,1	0,8

Under året har bolaget haft kostnader på 0,3 mnkr, vilka avser dels personalkostnader och övriga externa kostnader. Dessutom har en återföring av periodiseringsfond gjorts med 0,2 mnkr.

2.3 Redovisning av investeringar

Investeringsbudgeten för 2023 är 120 mnkr och utfallet blev 92,9 mnkr, vilket är 27,1 mnkr under budget.

De IT- investeringar som gjorts under året är uppdatering av programvaror, ny web och nytt diariesystem.

Investeringar i markanläggningar består av asfalteringar samt sorterings- och lagerytor. Avvikelsen mot budget beror till stor del på att projektet Fickor för verksamhetsslam (budget 2,4 mnkr) utgår.

Flera maskiner till avfallsanläggningar har anskaffats under året. Några var budgeterade redan 2021 vilket förklarar avvikelsen mot budget.

De projekt under ”processanläggningar” som genomförts under året är bland annat gödselbrunnar hos lantbrukare, ny mottagningstank för slurry, renovering av den äldre röt-kammaren samt biofilter. Investeringarna på Norså energiåtervinning (budget 4,6 mnkr) samt projektet för biokol (budget 6,5 mnkr) utgår.

Investeringsutgiften för renhållnings- och servicefordon slutade på budgeterad nivå. För återbruken blev utfallet 11 mnkr lägre än budgeterat eftersom den planerade utbyggnaden av återbruken på Gryta utgår.

Utgiften för övriga investeringar består bland annat av renovering av lokaler på driftkontoret Gryta, inhägnad av biogasanläggningen och belysningsprojekt. Byte av vågar på avfallsanläggningarna har påbörjats och kommer att slutföras under 2024. Projektet för effektbehov/reservkraft (budget 2,4 mnkr) har flyttats till 2024.

Tabell 13: Investeringsredovisning, mnkr

Typ av investering	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Biogasutbyggnad	34,5				
Byggnader	3,9	2,5	3,3	0,9	2,4
IT	4,1	4,1	5,6	2,1	3,5
Kärl, containers och gasflak	4,0	8,4	16,1	20,1	-4,0
Mark- och markanläggningar	1,0	3,3	12,3	7,4	4,9
Maskiner vid avfallsanläggningarna	17,3	0,9	4,3	12,2	-7,9
Nya kontor	6,6				
Processanläggningar	6,9	10,4	31,9	17,5	14,4
Processoptimering med LBG	3,5	9,6			
Renhållnings- och servicefordon	4,6	15,1	10,4	11,2	-0,8
Återbruk	6,0	3,1	24,1	13,1	11,0
Övrigt	4,0	3,4	12,0	8,4	3,6
Summa	96,4	60,8	120,0	92,9	27,1

3 Koncernens resultaträkning

Samtliga belopp redovisas i tkr. Avrundningsdifferenser från bokslutsprogrammet kan göra att summeringar avviker med 1.

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Verksamhetens intäkter	2	856 743	841 453
Verksamhetens kostnader	3	-738 651	-696 410
Avskrivningar	4	-90 741	-114 114
Nedskrivning Norsa energiåtervinning		-13 027	
Verksamhetens nettokostnader		14 325	30 929
Finansiella intäkter		305	434
Finansiella kostnader	5	-6 751	-5 685
Resultat efter finansiella poster		7 878	25 678
Uppskjuten skatt		43	1 083
Årets skatteskuld	6	0	-635
Årets resultat		7 921	26 126

4 Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar	7		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar		4 935	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		329 415	234 043
Maskiner och inventarier		338 279	330 205
Övriga materiella anläggningstillgångar		27 351	42 100
		695 045	606 348
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	8		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		0	4 821
Summa anläggningstillgångar		699 980	611 169
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		14 018	10 051
Fordringar	9	162 658	164 318
Kassa och bank		179 348	168 038
Summa omsättningstillgångar		356 024	342 407
SUMMA TILLGÅNGAR		1 056 004	953 576

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital	10		
Övrigt eget kapital		92 605	66 479
Årets vinst		7 921	26 126
Summa eget kapital		100 526	92 605
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser	11	48 518	42 758
Avsättningar för uppskjuten skatt		0	43
Andra avsättningar	12	253 390	139 718
		301 908	182 519
Långfristiga skulder	13		
Långfristiga skulder		399 218	439 294
Kortfristiga skulder	14		
Kortfristiga skulder		254 352	238 660
Aktuella skatteskulder		0	498
		254 352	239 158
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 056 004	953 576

5 Koncernens kassaflödesanalys

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		14 325	30 929
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m		216 417	58 909
Betald skatt		0	-635
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		230 742	89 203
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av varulager		-3 967	3 043
Förändring av kundfordringar		1 660	-14 535
Förändring av kortfristiga skulder		15 194	12 320
Kassaflöde från den löpande verksamheten		243 629	90 031
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-5 672	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-194 379	-60 846
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 651	542
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		0	-967
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		4 821	4 436
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-192 579	-56 835
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		-39 740	37 042
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-39 740	37 042
Årets kassaflöde		11 310	70 238
Likvida medel vid årets början		168 038	97 800
Likvida medel vid årets slut		179 348	168 038

6 Kommunalförbundets resultaträkning

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Verksamhetens intäkter	2	856 743	841 242
Verksamhetens kostnader	3	-738 345	-695 715
Avskrivningar	4	-90 741	-114 114
Nedskrivning Norssa energiåtervinning		-13 027	
Verksamhetens nettokostnader		14 631	31 413
Finansiella intäkter		304	434
Finansiella kostnader	5	-6 750	-6 620
		-6 446	-6 186
Årets resultat		8 184	25 227

7 Kommunalförbundets balansräkning

TILLGÅNGAR

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar	7		
Immateriella anläggningstillgångar		4 935	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		329 415	234 043
Maskiner och inventarier		338 279	330 205
Övriga materiella anläggningstillgångar		27 351	42 100
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	8		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		0	4 821
Andelar i koncernföretag		57 358	57 358
Summa anläggningstillgångar		757 338	668 527
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Förråd och lager		14 018	10 051
Fordringar	9	163 123	164 299
Kassa och bank		114 509	102 706
Summa omsättningstillgångar		291 650	277 056
SUMMA TILLGÅNGAR		1 048 988	945 583

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital	10		
Övrigt eget kapital		85 351	60 125
Årets resultat		8 184	25 227
Summa eget kapital		93 535	85 352
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser	11	48 518	42 758
Andra avsättningar	12	253 390	139 718
Summa avsättningar		301 908	182 476
Långfristiga skulder	13		
Övriga långfristiga skulder		399 218	439 294
Kortfristiga skulder	14		
Övriga kortfristiga skulder		254 327	238 462
Summa skulder			
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 048 988	945 583

8 Kommunalförbundets kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten	Not	2023-12-31	2022-12-31
Rörelseresultat före finansiella poster		14 631	31 413
Justeringar som inte ingår i kassaflödet		216 753	57 975
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		231 047	89 388
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager		-3 967	3 043
Förändring av kortfristiga fordringar		1 176	-4 764
Förändring av kortfristiga skulder		15 865	11 805
Kassaflöde från den löpande verksamheten		244 122	99 472
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-5 672	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-194 379	-60 846
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 651	542
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		0	-967
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		4 821	4 436
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-192 579	-56 835
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån/amorteringar		-39 740	-37 481
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-39 740	-37 481
Årets kassaflöde		11 802	5 156
Likvida medel vid årets början		102 706	97 550
Likvida medel vid årets slut		114 509	102 706

9 Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Lagstiftning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Resultaträkning

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning redovisas efter avdrag för moms och rabatter. Förbundet följer RKR 18 vid redovisning av investeringsbidrag. Denna princip innebär att bidraget bokförs som en långfristig skuld i balansräkningen för att sedan intäktsföras i samma takt som avskrivningen för den tillgång stödet avser. Skatt för avfall som läggs på den aktiva deponin belastar resultatet månatligen. Periodisering av intäkter och kostnader hänförliga till perioden har gjorts enligt god redovisningssed. Tid som aktiveras i investeringsprojekt bokförs som en intäkt.

Köp av tjänster internt består huvudsakligen av transporttjänster samt behandling av avfall och prissätts enligt marknadspris.

Det uppdrag att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kap miljöbalken (kommunala uppdraget) särredovisas från affärsuppdraget. I affärsuppdraget ingår tjänster som kommunalförbundet utför åt medlemskommunerna samt den affärsverksamhet som bedrivs på den konkurrensutsatta marknaden. Intäkter och kostnader som direkt kan härledas till det kommunala uppdraget respektive affärsuppdraget tilldelas direkt till respektive uppdrag. Intäkter och kostnader som inte direkt kan härledas till respektive uppdrag fördelas med hjälp av fördelningsnycklar baserade på i första hand andel mängd hushållsavfall/verksamhetsavfall eller uppskattad tidsåtgång för respektive uppdrag.

Balansräkning

Överordnad princip för värdering av tillgångar och skulder är försiktighetsprincipen, som innebär att tillgångar inte övervärderas och skulder inte undervärderas. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Periodiseringar av inkomst och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Immateriella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet av den tekniskt färdigställda och användbara funktionen enligt RKR R3. Materiella anläggningstillgångar aktiveras till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar som beräknas utifrån förväntad nyttjandeperiod. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för ett prisbasbelopp. Inga räntor aktiveras. Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Fordringar har efter en åldersmässig prövning upptagits till det belopp de förväntas inflyta.

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas senast tertiålet efter driftstart eller efter slutbesiktning. Förbundet efterlever komponentavskrivning enligt RKR 11.4 för tillgångar med olika nyttjandeperiod. Förbundet använder i speciella fall annan avskrivningsmetod när den bättre återspeglar tillgångens förbrukning. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är

10 år eller lägre och det bokförda restvärdet understiger 500 tkr. Tid som läggs på investeringsprojekt aktiveras om det är i större omfattning. För aktiva deponier används en produktionsberoende avskrivningsmetod, dvs avskrivning görs i den takt som deponin tas i anspråk.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella tillgångar	3–8 år
Mark	-
Markanläggningar	3–40 år
Byggnader	15–30 år
Tekniska anläggningar	5–15 år
Maskiner, fordon och inventarier	3–15 år

De leasingavtal som avser fordon klassas som finansiell leasing. Avtal med en löptid på mer än 36 månader hanteras enligt rekommendation i RKR-R5.

Pensionsförpliktelser för förbundets anställda redovisas som en pensionsavsättning och avviker från RKR R10 där pensioner intjänade före 1998 skall redovisas som ansvarsförbindelse. Ingen av de förtroendevalda har uppdrag på en betydande del av en heltid och har därmed inte rätt till pension enligt ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda”. Förbundet har valt, i likhet med tidigare år, att redovisa samtliga pensionsåtaganden under avsättningar i balansräkningen och inte under ansvarsförbindelser.

VafabMiljö AB

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden avses att det förvärvade egna kapitalet i dotterbolagen elimineras. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive förbundet har i allt väsentligt eliminerats. Det kommunala bolagets redovisning är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen, bokföringslagen samt bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunalförbundet och det kommunala bolaget är kommunalförbundets redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen. Inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper har identifierats.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Koncernen

	2023	2022
Taxor och avgifter	411 057	391 721
Upplösning av ackumulerat överuttag	-7 728	21 242
<i>Försäljningsintäkter:</i>		
- fordonsgas	135 778	110 350
- fjärrvärme	18 812	16 262
- återvinningsmaterial och bränslen	67 360	90 926
<i>Behandlingsintäkter:</i>		
- schakt- och deponimassor	56 431	80 312
- bränsle	45 178	41 367
- övriga behandlingsintäkter	59 662	56 589
Transportintäkter	36 209	34 508
Hyror och arrenden	6 712	5 978
Försäljning av tjänster	6 773	5 814
Realisationsvinst	1 940	558
Övriga intäkter	4 662	4 064
Bidrag från staten	12 955	3 635
Justering gemensam resultatutjämningsfond	943	-21 873
	856 743	841 453

Kommunalförbundet

	2023	2022
Taxor och avgifter	411 057	391 721
Upplösning av ackumulerat överuttag	-7 728	21 242
<i>Försäljningsintäkter:</i>		
- fordonsgas	135 778	110 350
- fjärrvärme	18 812	16 262
- återvinningsmaterial och bränslen	67 360	90 926
<i>Behandlingsintäkter:</i>		
- schakt- och deponimassor	56 431	80 312
- bränsle	45 178	41 367
- övriga behandlingsintäkter	59 662	56 589
Transportintäkter	36 209	34 508
Hyror och arrenden	6 712	5 978
Försäljning av tjänster	6 773	5 814
Realisationsvinst	1 940	558
Övriga intäkter	4 662	3 853
Bidrag från staten	12 955	3 635
Justering gemensam resultatutjämningsfond	943	-21 873
	856 743	841 242

Not 3 Verksamhetens kostnader Koncernen

	2023	2022
Löner och sociala avgifter	-177 553	-163 146
Pensionskostnader	-15 047	-11 472
Transporttjänster	-126 796	-120 116
El, värme och vatten	-18 305	-16 385
Drivmedel	-15 845	-18 260
Inköp av gas	-52 475	-76 331
Extern avfallsbehandling	-71 008	-71 469
Övriga verksamhetskostnader	-161 789	-132 166
Övriga tjänster	-51 209	-41 343
Övriga externa kostnader	-48 623	-45 722
	-738 651	-696 410

Kommunalförbundet

	2023	2022
Löner och sociala avgifter	-177 416	-162 855
Pensionskostnader	-15 047	-11 472
Transporttjänster	-126 796	-120 116
El, värme och vatten	-18 305	-16 385
Drivmedel	-15 845	-18 260
Inköp av gas	-52 475	-76 331
Extern avfallsbehandling	-71 008	-71 469
Övriga verksamhetskostnader	-161 789	-132 166
Övriga tjänster	-51 209	-41 343
Övriga externa kostnader	-48 454	-45 318
	-738 345	-695 715

Not 4 Avskrivningar

	2023	2022
Avskrivning byggnader och anläggningar	-24 681	-46 764
Avskrivning maskiner och inventarier	-78 350	-66 958
Avskrivning på immateriella anläggningar	-737	-392
	-103 768	-114 114

Not 5 Finansiella kostnader

Koncernen

	2023	2022
Räntekostnader	-2 891	-2 557
Bankgarantier, ränteavgift på revers	-3 816	-3 057
Övriga finansiella kostnader	-43	-71
	-6 750	-5 685

Kommunalförbundet

	2023	2022
Räntekostnader	-2 891	-3 492
Bankgarantier, ränteavgift på revers	-3 816	-3 057
Övriga finansiella kostnader	-43	-71
	-6 750	-6 620

Not 6 Skatt på årets resultat

Koncernen

	2023	2022
Skatt på årets resultat	0	-635
	0	-635

Not 7 Anläggningstillgångar

	Immateriella anläggningar	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Maskiner och inventarier	Övriga materiella anläggningar	Finansiella anläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärden	0	410 902	664 813	42 100	62 180	1 179 994
Årets förändring						
- Årets aktiverade utgifter	5 672	120 052	77 234	-2 908	0	200 051
- Försäljningar och utrangeringar	0	0	-6 923	0	-4 821	-11 745
- Omklassificeringar	0	0	11 841	-11 841	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärden	5 672	530 955	746 965	27 351	57 358	1 368 301
Ingående avskrivningar	0	-176 859	-334 608	0	0	-511 467
- Försäljningar och utrangeringar		0	4 272			4 272
- Omklassificeringar						0
- Årets avskrivningar, inkl nedskrivning Norsa	-737	-24 681	-78 350	0	0	-103 768
Utgående ack. avskrivningar	-737	-201 540	-408 686	0	0	-610 963
Utgående restvärde enligt plan	4 935	329 415	338 279	27 351	57 358	757 338
För koncernredovisningen gäller samma siffror dock är aktierna under not 7 Fin. anl.tillgångar eliminerade med 57 358 tkr.						-57 358
Totalt koncernen						699 980

Not 8 Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Utsläppsrätter	0	4 821
	0	4 821

Kommunalförbundet

	2023-12-31	2022-12-31
Värde på aktier i dotterbolag	57 358	57 358
Utsläppsrätter	0	4 821
	57 358	62 179

Not 9 Fordringar

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar	98 938	114 442
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51 601	41 284
Övriga kortfristiga fordringar	12 119	8 592
	162 658	164 318

Kommunalförbundet

	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar	98 938	114 442
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51 601	41 284
Övriga kortfristiga fordringar	12 584	8 573
	163 123	164 299

Not 10 Eget kapital

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Övrigt eget kapital	92 605	66 479
Årets resultat	7 921	26 126
	100 526	92 605

Kommunalförbundet

	2023-12-31	2022-12-31
Övrigt eget kapital	85 352	60 125
Årets resultat	8 184	25 227
	93 535	85 352

Not 11 Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående pensionsavsättning	42 758	39 460
Årets avsättning	5 760	3 298
<i>Utgående pensionsavsättning</i>	<i>48 518</i>	<i>42 758</i>
Pensionsförpliktelse		
Total pensionsförpliktelse	48 518	42 758
Avsättning	41 359	35 662
Ansvarsförbindelse	7 159	7 096

Not 12 Andra avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Avsatt för återställande av inaktiva deponier*	206 103	104 938
Avsatt för återställande av aktiv deponi**	27 653	22 875
Över/underutnyttjande av sluttäckningskostnader	19 633	11 906
	253 390	139 718

* Under 2017 och 2023 har förbundet gjort tilläggsavsättningar med 110 mnkr respektive 107 mnkr för de inaktiva deponierna för att i enlighet med RKR R9 trygga säkerhet om att avsatta medel finns för sluttäckning, drift och skötsel i 30 år efter färdig sluttäckning. Återställningsplanen för de aktiva deponierna är nuvärdesberäknad och uppdateras årligen, då uppskattas hur många år som återstår till respektive deponi är praktiskt full. Avsättningen kommer att reduceras i takt med att återställande och efterbehandling utförs.

**Avsättningen för återställande av aktiva deponier görs med varje år utifrån en beräknad kostnad per ton avfall som läggs på deponin. Beräkningarna uppdaterades 2021 och baserar sig på den tidigare utredningen som gjordes avseende metod för att återställa deponierna.

Not 13 Långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Räntebärande skulder:</i>		
Koncernkonto Swedbank	300 271	336 196
Skuld till medlemskommuner	64 200	64 200
Finansiell leasing ¹	2 228	2 563
<i>Icke räntebärande skulder:</i>		
Förskott från Naturvårdsverket*	0	7 928
Övriga långfristiga skulder**	32 520	28 406
	399 218	439 294

	2019	2020	2021	2022	2023
Genomsnittlig låneränta (%)	1,3	1,6	1,4	1,4	1,8

Koncernkontot i Swedbank avser checkräkningskrediten med Västerås Stad som motpart och kreditgivare. Skuld till medlemskommunerna avser köp av aktier i VafabMiljö AB.

*Förutbetalda investeringsbidrag	2023	2022
Skuld Naturvårdsverket	0	7 928
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde*	41 385	33 904
Nya investeringsbidrag under året	0	0
Resultatförda investeringsbidrag	0	0
Akkumulerad upplösning av investeringsbidrag	-8 865	-5 498
Summa förutbetalda investeringsbidrag	32 520	36 334

**saldot är en del av Övriga långfristiga skulder

Finansiell leasing (bilar) ¹		
	2023-12-31	2022
Ingående leasingskuld	2564	0
Årets upptagna leasing	0	2637
Årets amortering	-336	-73
Utgående leasingskuld	2228	2564
Förfaller inom ett år	527	527
Förfaller senare än ett år, men inom fem år	1701	2037
Förfaller senare än fem år	0	0

Not 14 Kortfristiga skulder

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	149 072	145 136
Moms och punktskatter	-3 058	-3 482
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 878	6 153
Pensionskostnader och löneskatt	12 823	12 343
Semesterlöneskuld	13 261	12 526
Upplupen resultatutjämningsfond*	21 310	26 354
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54 065	39 441
Skatteskuld	0	498
	254 352	239 158

Kommunalförbundet

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	149 072	145 136
Moms och punktskatter	-3 058	-3 482
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 878	6 145
Pensionskostnader och löneskatt	12 823	12 343
Semesterlöneskuld	13 261	12 526
Upplupen resultatutjämningsfond*	21 310	26 354
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54 040	39 439
	254 326	238 461

*Upplupen resultatutjämningsfond (RUF)

Medlemskommun tkr	Heby	Fagersta	Norberg	Skinn-skatteberg	En-köping	Hallsta-hammar	Sura-hammar	Övriga*	Totalt gammal RUF	Unison	Totalt
Ingående behållning	870	473	483	405	761	295	1 193	0	4 479	21 875	26 354
Förändring 2023	-782	-425	-430	-343	-761	-276	-1 084	0	-4 101	-943	-5 044
Utgående behållning 2023	88	48	53	62	0	19	109	0	379	20 931	21 310

* Västerås, Sala, Köping, Arboga & Kungsör

Not 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**Kommunalförbundet**

	2023-12-31	2022-12-31
Ställda säkerheter	6 950	6 950
	6 950	6 950

Inga eventalförpliktelser

Not 16 Kostnader för räkenskapsrevision**Kommunalförbundet**

	2023-12-31	2022-12-31
Ersättning till revisorer	60	199
	60	199

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

VafabMiljö kommunalförbund

KPMG AB

2024-03-14

Antal sidor 6

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	1
2	Bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfrågor	2
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	5
3.1.1	Bedömning	5
3.2	God ekonomisk hushållning	5
3.2.1	Bedömning	6
3.3	Balanskravsresultat	6
3.3.1	Bedömning	6
3.4	Övriga iakttagelser	6
3.4.1	Bedömning	7

1 Sammanfattning

Vi har av VafabMiljö kommunalförbunds revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunalförbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt/ delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi direktionen att:

- Direktionen att se över rutinerna för att attestera manuella bokföringsorders samt attestordningen.
- Kommunalförbundet utvecklar vissa delar i förvaltningsberättelsen. Se mer beskrivet nedan.

2 Bakgrund

Vi har av VafabMiljö kommunalförbunds revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt åberopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänsteperson som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av direktionen den 2024-XX-XX.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper enligt 12 kap 2 § LKBR.

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar och en förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR. Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Kommunalförbundet gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Redovisning av pensioner görs inte enligt RKR R10.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Avsaknad av presentation av internredovisningsprinciper i anslutning till investeringsredovisningen. Investeringsredovisningen kan inte heller stämmas av mot årsredovisningens övriga delar.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Direktionen i VafabMiljö kommunalförbund har fastställt ett finansiellt mål och tre verksamhetsmål. Se vidare direktionens måluppföljning på sidorna 12-14 i kommunalförbundets årsredovisning.

VafabMiljö Kommunalförbund har i årsredovisningen följt upp verksamheten utifrån fyra målområden - kund, medarbetare, cirkularitet och ekonomi. Respektive målområde har fyra till fem indikatorer med målnivåer som mäts kontinuerligt. Totalt finns 18 indikatorer.

Respektive indikator har en målnivå för 2023. Totalt är 10 (55%) av indikatorer uppfyllda. Kommunalförbundets bedömning är att målområdet kund och ekonomi är i hög grad uppfyllt och att målområde medarbetare och cirkularitet är delvis uppfyllt. Kommunalförbundets sammantagna bedömning är att de har en god ekonomisk hushållning men att det krävs insatser inom områdena cirkularitet och medarbetare för att öka måluppfyllelsen.

3.2.1 **Bedömning**

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt/delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som direktionen fastställt i budget.

Inga rekommendationer föranleds av den genomförda granskningen.

3.3 **Balanskravsresultat**

Ett kommunalförbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

3.3.1 **Bedömning**

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.4 **Övriga iakttagelser**

Vi har i vår granskning även noterat följande avvikelser:

- Det saknas en rutin för att attestera manuella bokföringsorders.
- Det saknas upplysning i not om säsongsvariationer och cykliska effekter.
- Förvaltningsberättelsen kan med fördel utvecklas ur informationssyfte.
- Reservering för upplupna löner har gjorts med 679 tkr för högt belopp.
- Justeringsposter som inte ingår i kassaflödet saknar notupplysning.

3.4.1 Bedömning

- Vi rekommenderar direktionen att se över rutinerna för att attestera manuella bokföringsorders samt attestordningen.
- Vi rekommenderar att kommunalförbundet i not upplyser om säsongsvariationer och cykliska effekter.
- Vi rekommenderar kommunalförbundet att utveckla avsnittet "God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning" i förvaltningsberättelsen med bland annat utveckling av intäkter, kostnader och resultat, budgetföljsamhet för drift och investeringar, pensionsskuldens utveckling, soliditet och känslighetsanalys.
- Felet avseende upplupna löner är inte väsentligt och beror på en felsummering. Justering kommer att ske under 2024.
- Vi rekommenderar kommunalförbundet att i not upplysa om vilka poster som ingår i justeringar som inte ingår i kassaflödet alternativt presentera dessa öppet i kassaflödesanalysen.

Datum som ovan

KPMG AB

Susann Eriksson

Auktoriserad revisor

Revisorerna i Vafabmiljö Kommunalförbund

Organisationsnummer 222000-3129

Till Fullmäktige i
Arboga, Enköpings, Fagersta, Hallstahammars, Heby,
Kungsörs, Köpings, Norbergs, Sala, Skinnskattebergs,
Surahammars och Västerås kommuner

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 222000-3129) av dess direktion. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Vafabmiljö kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Västerås

Tony Forsberg

Barbara Conte

Till revisionsberättelsen hör bilaga:
Revisorernas redogörelse

Deltagare

VAFABMILJÖ Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-03-18 18:23:52 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: TONY FORSBERG

Datum

Tony Forsberg

Revisor

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2024-03-19 09:10:37 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: BARBARA CONTE

Datum

Barbara Conte

Revisor

Leveranskanal: E-post

Revisorerna i Vafabmiljö Kommunalförbund

Organisationsnummer 222000-3126

Till Fullmäktige i
Arboga, Enköpings, Fagersta,
Hallstahammars, Heby, Kungsörs, Köpings,
Norbergs, Sala, Skinnskattebergs,
Surahammars och Västerås kommuner

Revisorernas redogörelse för år 2023

Revisorernas granskningsuppdrag utgår från kommunallagen och god revisionsred. Av kommunallagen framgår att revisorerna skall granska all verksamhet och därvid bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Under året har granskning skett av förbundets styrning och uppföljning, bokslut och årsredovisning samt delårsrapport för 2023.

Granskning av delårsrapport 2023 (Bilaga 2)

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningsred samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som förbundsdirektionen fastställt.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Granskningen av delårsrapporten visar att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella mål direktionen beslutat om. Dock noteras att avrapporteringen av mål i delårsrapporten saknar tillräcklig tydlighet, struktur samt helhet och som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som direktionen beslutat om.

Resultatet i delårsrapporten visar att balanskravet kommer att uppfyllas för helåret. Det prognostiserade balanskravsresultatet efter nyttjande av resultatutjämningsfond uppgår till 5,1 mnkr.

Granskning av årsbokslut per 2023-12-31 (Bilaga 3)

Granskningen av årsbokslutet har genomförts av KPMG vars uppdrag har varit att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunalförbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

Grundat på den översiktliga granskning av årsredovisningen som genomförts har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt/ delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen görs bedömningen att det lagstadgade balanskravet har uppfylls.

Intern kontroll

Förbundet har för 2023 beslutat om en internkontrollplan. En återrapportering av genomförda kontroller har lämnats till direktionen.

Träffar med förvaltningen

Revisionsarbetet har förutom ovanstående redovisade granskningar även omfattat kontakter med förbundsledningen.

Övrigt

Vår revision har även omfattat att löpande granska och ta del av protokoll, samt genom information hålla oss underrättade om förbundets verksamhet.

Datum som framgår av digital signatur

Tony Forsberg

Barbara Conte

Deltagare

VAFABMILJÖ Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: TONY FORSBERG

Tony Forsberg

Revisor

2024-03-18 18:22:13 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BARBARA CONTE

Barbara Conte

Revisor

2024-03-19 09:13:29 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Plats och tid	Lindgården, Fagersta, samt digitalt 2024-03-13 kl 09.00-12.40 Ajournering kl. 10.15-10.30	
Paragrafer	1-15	
Tjänstgörande ledamöter	Mikael Söderlund (M) Ulrika Ornbrant (C) Anna Maria Johansson Mikkonen (S) Peter Ristikartano (MP) Per Möller (C) Pelle Strengbom (S) Anne Tjernberg (S) Gunnar Tiger (S) Ingela Kilholm Lindström (MP) Elisabeth Åberg (L) Göte Sandin (S) Matilda Antonsson (S)	Arboga Enköping Fagersta Hallstahammar §§1-5, 10-15 Heby Kungsör Köping Norberg Sala Skinnskatteberg Surahammar Västerås, ordförande
Frånvarande ledamöter	Peter Ristikartano (MP)	Hallstahammar §§ 6-9
Tjänstgörande ersättare	Hans Strandlund (M)	Hallstahammar §§ 6-9

Sekreterare

Carin Miehling

Ordförande

Matilda Antonsson (S)

Justerare

Ingela Kilholm Lindström (MP)**ANSLAG/BEVIS**

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag.

Organ: Direktionen Vafabmiljö Kommunalförbund

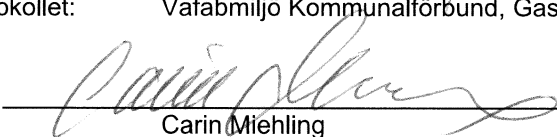
Sammanträdesdatum: 2024-03-13

Datum för anslags uppsättande: 2024-03-26

Datum för anslags nedtagande: 2024-04-17

Förvaringsplats för protokollet: Vafabmiljö Kommunalförbund, Gasverksgatan 7, Västerås

Underskrift

Carin Miehling

Just. sign.

Utdragsbestyrkande

Närvarande ersättare

Lars Engelberg (S)
Stefan Strandberg (S)
Hans Strandlund (M)
Håkan Bengtzon (M)
Per-Arne Andersson (M)
Mårten Öhrström (C)
Pentti Lahtinen (S)

Enköping
Fagersta
Hallstahammar §§1-5, 10-15
Heby
Norberg
Sala
Skinnskatteberg

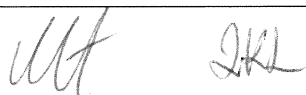
Adjungerade

Kennet Julin, Västerås stad

Övriga närvarande

Sabine Dahlstedt, förbundsdirektör
Linda Gårdstam, avdelningschef Planering
Fredrik Westberg, ekonomichef
Ludvig Ericsson, projektledare och tf enhetschef Planering
Towe Ireblad, projektledare
Anderas Sunesson, projektledare
Johanna Olsson, avfallsstrateg
Anna Forsberg, förbundsjurist
Micael Carlberg, enhetschef Återvinning
Tony Forsberg, revisor
Ewa Wiik, revisor ersättare

Just. sign.

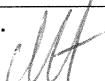

Utdragsbestyrkande

VMKF § 1

Mötets öppnande

Ordförande Matilda Antonsson (S) hälsar välkommen och förklarar mötet öppnat.

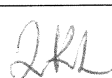
Anna Maria Johansson Mikkonen (s) hälsar direktionen välkommen till Fagersta.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

VMKF § 2

Fastställande av dagordning

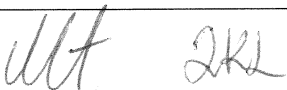
Dagordningen fastställs.

Justerares sign.	 	Utdragsbestyrkande
------------------	---	--------------------

VMKF § 3

Val av justerare

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund utser Ingela Kilholm Lindström (MP) att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

VMKF § 4

Föregående protokoll

Protokollet från sammanträdet den 1 december 2023 läggs till handlingarna.

Justerares sign.

Ulf *ZKL*

Utdragsbestyrkande

Verksamhetsrapport

Ärendebeskrivning

Verksamhetsrapport avseende perioden december 2023–mars 2024 föredras muntligen av förbundsdirektör Sabine Dahlstedt.

Information ges om status avseende svinpesten, effekter och åtgärder utifrån vinterns extremväder, påverkan på förbundet utifrån säkerhetsläget i omvärlden, kommunikationen med medlemskommunerna, Vafabmiljös styrmodell och utvecklingsarbetet Vår väg framåt, resultatet av 2023 års medarbetarenkät, löneöversyn och lönekartläggning, statistik sjukfrånvaro, ny IT-organisation, Kundenservices förändringsresa samt status rörande beslut i medlemskommunerna om avfallstaxa 2025.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att informationen i verksamhetsrapporten mottagits och att rapporten med godkännande läggs till handlingarna.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Årsredovisning 2023

Ärendebeskrivning

Flerårsöversikten för förbundet 2019–2023 visar att omsättningen ökat med nästan 30 % under perioden.

2023 års resultat (före resultatutjämningsfond) blev 7,3 miljoner kronor och efter justering mot resultatutjämningsfond 8,2 miljoner kronor. Skuldsättningen har minskar under perioden och soliditeten ökat.

Uppdelat på det kommunala uppdraget och affärsuppdraget resulterade det kommunala uppdraget på -0,9 miljoner kronor (mot budgeterat 5,5 miljoner kronor), där avvikelsen främst är kopplad till kostnader för sluttäckning av deponier och avvecklingen av Norsa förbränningsanläggning, medan affärsuppdragets resultat blev 8,2 miljoner kronor (mot budgeterat 12,4 miljoner kronor), där större budgetavvikelserna främst är kopplade till nedskrivning av värdet för Norsa energiåtervinning, ökade kostnader för utsläppsrätter samt större intäkter för schaktmassor än budgeterat.

Förbundet genomför ett lönsamhetsprojekt, vilket gett ett utfall på ca 20 mnkr 2023 för de projekt som nu är avslutade. Effekten är inte bara ekonomisk utan även god ur ett miljöperspektiv.

Ärendet föredras av Fredrik Westberg, ekonomichef.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar att direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna årsredovisningen för 2023.

Proposition

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna årsredovisningen för 2023.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

Uppföljning avfallsplan

Ärendebeskrivning

Enligt lag ska alla kommuner ha en avfallsplan. Avfallsplan 2020–2030 för Vafabmiljö kommunalförbund är beslutad i samtliga medlemskommuner. Ansvaret för genomförandet av innehållet i planen är delat mellan förbundet och medlemskommunerna.

Avfallsplanen innehåller tio målområden med mål till 2030 och delmål satta till 2022 respektive 2026. I samband med uppföljningar 2022 och 2026 revideras delmål och aktiviteter. Uppföljning och utvärdering ska ske efter 2030.

Pågående aktiviteter och aktuell status för dessa samt måluppfyllnad för målområden och prognos till 2030 redovisas vid sammanträdet. Lägst måluppfyllnad har för närvarande målområdet Återvinna på 20%, medan målområdet Deponera har bäst måluppfyllnad med 80%. Exempel ges på genomförda insatser för att uppnå målen, ex. avfallssnål förskola, skola och äldreboende.

Fokusområden 2024 är

Mål 1.2: Kommunalt verksamhetsavfall ska minska 2030 jämfört med 2020.

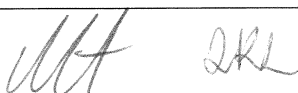
Mål 2.3: Senast 2024 ska samtliga kommuner ha ökat återanvändningen inom de egna verksamheterna.

Mål 2.3.1: Senast 2022 har medlemskommunerna etablerat ett internt bytessystem för möbler och annan lämplig utrustning.

Ärendet föredras av Johanna Olsson, avfallsstrateg.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Internkontrollplan 2024

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen åligger det direktionen att se till att den interna kontrollen är tillräcklig, att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt och i enlighet med de mål och riktlinjer samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. För att övervaka att så sker finns de förtroendevalda revisorerna, vilka biträds av sakkunniga revisorer.

Internkontrollplanen, som utgår från förbundets processer, är ett verktyg för direktionen att kunna bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Målet med internkontrollplanen är att bedöma risken för negativa konsekvenser av stor betydelse för att kunna hantera dessa risker.

Ärendet föredras av Fredrik Westberg, ekonomichef.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar att direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att fastställa internkontrollplan för 2024.

Proposition

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.q

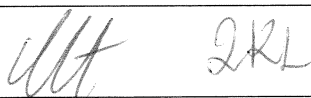
Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att fastställa internkontrollplan för 2024.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

Förpackningsinsamling; Gemensamhetslösningar och Småhus test

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Plast, papper, metall och glas ska från och med 1 januari 2027 samlas in fastighetsnära. Fastighetsägare måste ansluta till det system kommunen erbjuder (ej valbart). Kommunerna blir ansvarig för insamlingen samt informationen till hushållen. Producenterna får det fulla ekonomiska ansvaret.

Vafabmiljö har sedan 1 januari 2024 ansvar för samtliga återvinningsstationer i regionen. Efter den 1 januari 2027 får inte återvinningsstationerna användas för att samla in de ”vanliga förpackningarna” som ska samlas in fastighetsnära. Återvinningsstationerna ska avvecklas eller ombildas till så kallade lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) för skrymmande förpackningar av papper och plast.

Idag har drygt 60 000 hushåll fastighetsnära förpackningsinsamling (”Närsorterat”) varav ca 58 000 bor i flerbostadshus. 2027 ska drygt 175 000 hushåll och fritidshus, varav knappt 95 000 i flerbostadshus, ha Närsorterat.

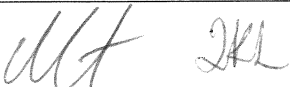
Ersättningsmodellen baseras på fem delar. Under 2024 beräknas ersättningen hamna på ca 60–70 miljoner kronor, beroende på insamlade mängder och utbyggnad av FNI. Ersättningen kommer att öka i takt med att Vafabmiljös kostnader också ökar. Ersättningen beror på antal hushåll med förpackningsnära insamling, antalet återvinningsstationer, antal invånare och vilka mängder som sorteras ut av hushållen.

Vid sammanträdet redovisas status för projektet avseende småhus med enskild insamling. Arbetet har delats in i tre faser: Övergripande utredning av alternativ och konceptuellt vägval, vilken beslutades av direktionen i juni 2023, Fördjupad utredning av koncept samt fullskaleförsök, vilken pågår med planerat direktionsbeslut i juni 2024 samt därefter Implementering. Tester av konceptet Flex pågår, liksom utvärdering och utveckling av tvåfackslösningen och insamlingslösning för glas och metall. Utvärdering kommer att göras utifrån parametrarna Kundupplevelse, Kvalitet samt Effektivitet och arbetsmiljö.

Ärendet föredras av Andreas Sunesson, projektledare, Linda Gårdstam, avdelningschef planering.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Genomförandeplan Återbruk 2.0

Ärendebeskrivning

Enligt avfallsplanen ska en plan tas fram för koncept och etablering av en ny typ av Återbruk med fokus på återanvändning och cirkulär ekonomi. Detta koncept kallas Återbruk 2.0. Arbetet med att ta fram konceptet startade 2020 och resultatet presenterades i en projektrapport, ett gestaltningskoncept och en genomförandeplan för åren 2022–2030 som antogs av direktionen hösten 2021.

Under 2022–2023 har ett antal aktiviteter inom Återbruk 2.0 genomförts enligt planen. Samtidigt sker förändringar i vår omvärld som påverkar vår ekonomi och våra resurser. I medlemskommunerna förändras planer på utbyggnad och exploateringar som påverkar tillgången till platser för nya återbruk och återbrukslösningar.

Under 2023 har direktionen lagt ett uppdrag om en ökad takt inom Återbruk 2.0. Genomförandeplanen har därför reviderats och gäller för åren 2024–2033. Syftet med genomförandeplanen är att beskriva hur och när införandet av de olika delarna inom Återbruk 2.0 förväntas ske under perioden och vilken kostnadspåverkan det innebär. Planen relaterar till motsvarande innehåll i förbundets budget för 2024, plan för 2025–2026 och långtidsprognos för 2027–2033.

Enligt beslut på direktionens möte 1 december 2023 har Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för 2024–2033 skickats på remiss till kommunstyrelsen i samtliga medlemskommuner. Samtliga kommuner har svarat eller avser att svara på remissen. En sammanställning har gjorts av inkomna synpunkter och Genomförandeplanen har reviderats utifrån detta.

Förvaltningen har till direktionen lämnat följande förslag till beslut:
Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund föreslås besluta att godkänna Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för åren 2024–2033.

Ärendet föredras av Towe Ireblad, projektledare, Ludvig Ericsson, tf avdelningschef planering. Towe Ireblad redovisar slutsatserna och synpunkterna i remissvarens som inkommit från kommunerna, förslaget till genomförandeplan 2024–2033, investeringsutgifter för Återbruk 2.0 samt uppdaterade uppgifter avseende drifteffekter.

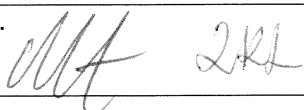
Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum 2024-03-13

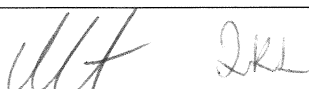
Direktionen Vafabmiljö
Kommunalförbund

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att godkänna Genomförandeplan Återbruk 2.0, plan för åren 2024–2033.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

Digital justering av direktionens protokoll

Ärendebeskrivning

Vafabmiljö kommunalförbund arbetar kontinuerligt med att effektivisera och utveckla sina processer. Ett steg i denna effektivisering är att förenkla beslutsfattandet genom att möjliggöra digital justering av protokollen.

Av kommunallagen framgår att protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige/direktionen har bestämt. Syftet med justeringen är att bestyrka riktigheten av vad som står i protokollet. Kommunallagen ställer inga krav på att bestyrkandet måste ske genom ett fysiskt undertecknande. Frågan om möjligheten att använda sig av elektronisk signering av protokoll har också prövats av Förvaltningsrätten (dom 2014-05-26, Mål nr 11534-13) och Kammarrätten (dom 2014-09-24, Mål nr 3459-14) som har konstaterat att det inte finns några hinder för att underteckna protokoll på elektronisk väg. Det föreligger således inget hinder enligt kommunallagen för att justera sammanträdesprotokollen med en elektronisk signatur.

Förbundets ambition är att underskriftslösningen ska motsvara kraven som följer av eIDAS-förordningen (EU nr 910/2014, artikel 26 och 27) och kommissionens genomförandebeslut 2015/1506 för avancerade elektroniska underskrifter.

Beslutet innebär att digitala underskrifter möjliggörs vid signering av protokoll och att protokollen ska arkiveras digitalt från och med införandet av den nya funktionen. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Förvaltningen har till direktionen lämnat följande förslag till beslut:
Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att justera förbundets protokoll digitalt. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Yrkanden

Matilda Antonsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

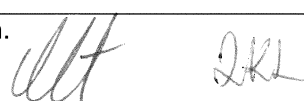
Ordförande finner att det endast finns ett förslag till beslut och att direktionen beslutar enligt det.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund beslutar att justera förbundets protokoll digitalt. I undantagsfall kan signering ske fysiskt.

Beslutet expedieras till:

-

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Information om taxa för utlämnande av allmän handling

Ärendebeskrivning

Direktionen beslutade den 8 juni 2023 att föreslå kommunfullmäktige i respektive medlemskommun att anta taxa för utlämnande av allmän handling. Taxan har därefter antagits av kommunfullmäktige i flera, men inte alla, medlemskommuner.

Frågan om hur förbundet ska gå vidare med genomförandet och tillämpningen av taxan för det fall just någon kommun väljer att inte anta taxan har därför ställts till SKR. SKR har i sitt svar tydliggjort att det är direktionen – och inte medlemskommunernas kommunfullmäktige – som ska besluta om kommunalförbundets taxa för utlämnande av allmänna handlingar eftersom denna *inte* är upptagen i förbundsordningen som en taxa som ska beslutas av respektive kommunfullmäktige. Eventuellt nya förslag på taxa (revideringar) kommer således inte att föreslås för respektive kommun utan istället antas enbart av direktionen.

Anna Forsberg, förbundsjurist, informerar.

Beslut

Direktionen för Vafabmiljö kommunalförbund tackar för informationen.

Justerares sign. 	Utdragsbestyrkande
--	--------------------

VMKF § 13

Övriga frågor

Insamling av glas vid återvinningsstationer

Pelle Strengbom (S) lyfter de problem gällande städning som finns vid återvinningsstationer i Kungsör, i synnerhet kring glascontainers. Även ledamöter från andra kommuner instämmer i bilden.

Vafabmiljö är sedan årsskiftet ansvarigt för skötseln och städningen av återvinningsstationerna. Städningen sker på entreprenad. Förbundsdirektör Sabine Dahlstedt tar med sig att förvaltningen behöver se över intrimningen av skötseln av återvinningsstationerna.

Justerares sign.

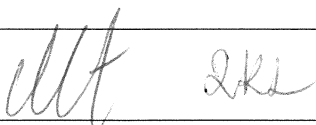
Utdragsbestyrkande

VMKF § 14

Nästa möte

Nästa sammanträde hålls den 26 april 2024 i samband med direktionens strategidagar 25–26 april 2024 på Fagerudd, Enköping.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande

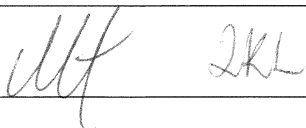
VMKF § 15

Mötets avslutande

Ordföranden tackar för idag och avslutar mötet.

Efter sammanträdet är direktionen välkommen att delta i studiebesök på avfallsanläggningen och återbruket Sänkmossen i Fagersta.

Justerares sign.

Utdragsbestyrkande